

מועצת הצמחים

חקלאות ישראלית והייצור המקומי הם תעודות הביטוח שלנו

צבי אלון, מנכ"ל מועצת הצמחים

אכן וירוס אחד זעיר מוציא עולם מלא משיווי משקל!

למרות שחקלאינו הם מהיעילים והטובים בעולם, לא קל להיות חקלאי בישראל, לא כיום ולא בעבר.

זהו אורח חיים הכרוך במאבק מתמיד עם איתני הטבע, עם מחלות ומזיקים ועם מערכות שיווק ריכוזיות מאוד. אף על פי כן, החקלאות הישראלית הגיעה להישגים מעוררי הערכה. מעל לכל, סיפקה חקלאות ישראל ביטחון תזונתי (Food security), יומיומי בחלק ניכר מצרכי המזון של האוכלוסייה. מצב שהתרגלנו אליו ואנו מקבלים אותו כמובן מאלינו.

לכן נראה שוירוס הקורונה מחייב אותנו להרהר היטב בשאלת הטווח הארוך של אספקת המזון, מעבר למדיניות הפופוליסטית של "חיי שעה - ארדואן מוכר לנו עגבניות בשקל פחות... תודה אחינו המגדלים, יש לנו מספיק, תישארו עם העגבניות שלכם בשדותיכם בעוטף עזה..."

ראוי שהאירועים האחרונים שסביבנו יניעו את קברניטינו לחשיבה אחרת והכרה בחשיבותו של הייצור המקומי, בחשיבותם של מגדלי הביצים על גבול לבנון, מגדלי הירקות, הפירות וציבור הרפתנים. **מדינה שלא דואגת לייצור מזון מקומי, פוגעת בחקלאיה חדשות לבקרים ומתבססת על ייבוא, היא מדינה שמסכנת ואף מפקירה את אזרחיה.**

החקלאות הישראלית היא תעודת הביטוח שלנו למזון בריא, טרי ומתמשך לאוכלוסיית ישראל.

זו תעודת ביטוח מפני שלל הפתעות שכולנו מתפללים לא לפגוש בהן, אך טיבען ש...ימשיכו ויפתיעו אותנו. בין בצורת גורם מחלה בסין ותאילנד, זעזוע כלכלי בארצות המערב או חלילה חוויות ביטחון באזורנו הסוער, שוב ושוב.

לפני זמן לא רב נחרדנו מהעובדה שישראלים המירו את מולדתם והיגרו לברלין כי "המילקי שם יותר זול".

הפעם אנו עומדים בפני שאלה נכבדת פי כמה: האם להעדיף את היבוא הזול, גם במחיר פגיעה בחקלאי ישראל, או שמא לשמור מכל משמר את חקלאי ישראל, גם כשלעיתים תוצרתם מעט יקרה יותר, כי... היא כאן תמיד, בימי רגיעה ומתח, ב"אש ובמים" תרתי משמע!

יש לכך סיבה מטרידה ביותר - הוא גם פוגע ומסכן בריאותם של מיליונים וגם מביא לפתחן של מדינות רבות את תחושת "האין אונים המביכה בבחינת, מה צופן העתיד? מה הולך לקרות בשבוע הבא, בסחר הבינ"ל, בחברה, בכח אדם, בתירות, במערכות הייצור באזורים נרחבים?" זה כבר לא רק סין, מדובר במדינות רבות שתוהות מה ילד יום.

אבל יש לו, לווירוס האימתני הזה גם משמעות חיובית! נראה שהוא מפנה זרקור לחשיבותו של הייצור המקומי! אולי בסערה שחולל, הוא גם יעורר את "כלכלני הצמרת ואבירי היבוא הזול" להרהר שנית לפני שהם ממשיכים לפגוע בחקלאות ישראל ובייצור המקומי, רק בגלל שהציונות עולה לעיתים מעט יותר מהיבוא...

אנו עדים בימים אלה שחברות אופנה חוששות, שמא לא יוכלו לספק את פריטי הלבוש אותם הזמינו, קמעונאים חוששים מחוסרים גדולים במלאי, צרכנים חוששים מעיכוב החבילות שהזמינו, תעשיינים מתלוננים על חומרי גלם חסרים והורים חוששים לתחפושות פורים שהזמינו עבור ילדיהם, ובוששות להגיע. מדובר בפוטנציאל פגיעה אדיר, וכל אלה מדאיגים כמובן, אך בהמולה הכללית נדמה כי "נבלעה" זוויית נוספת חשובה יותר:

בלי כל אלה נוכל להסתדר, אך מה משמעותו של מחסור במזון? האם נוכח המדיניות הנוכחית של עידוד ייבוא מזון, תוך פגיעה מתמשכת בייצור המקומי, לא הגזמנו וסיכנו את הביטחון התזונתי של מדינת ישראל?

בשנים האחרונות, נשבתה הממשלה בסיסמאות הפופוליסטיות "תחרות...תחרות" "כלכלת שוק חופשי", כמענה לכל חולי. כך שיותר ויותר קולות של סוחרים ויבואנים בעלי אינטרס כלכלי מובהק דחפו לפתיחת השוק הישראלי ולהרחבת היבוא. "זהו עולם גלובאלי, טוענים המצדדים, וזה גם עשוי לגרום לתחרות ולהפחתת מחירים לצרכנים". אכן, יש בזה משהו, למרות שלא תמיד התועלת הגיעה לצרכן, אך לעומת זאת הגברת הייבוא, ניתן לומר בוודאות, פגעה בביטחון התזונתי של מדינת ישראל, וגרמה, לדאבון לב, ליציאת חקלאים רבים ממעגל היצוא.

"אם חקלאות כאן, מולדת כאן!" קבע משה סמילנסקי אבי חקלאי המושבות, כבר בראשית היישוב בארץ. נדמה שאז הבינו את החשיבות הגדולה של חקלאות ציונית וייצור מקומי.